

Geçmişin yasakçılarıyla helalleşmek mümkün mü?

Öğr. Gör. Tarkan Zengin /Satar/ Açık Görüş

20 Ağustos 2022

Üstün Dökmen'in yalnız olmadığını biliyoruz. Türkiye'de geçmişin yasakçıları, başörtülü kadınların diğer kadınlarla eşit haklara sahip olmasından rahatsızlar. Bunu dile getirenler olduğu gibi 2023 seçimleri nedeniyle açıktan dile getirmeyenler de var.

Başörtüsü ülkemizin yakın tarihi içerisinde önemli bir mücadelenin sembolü olmuştur. Uzun yıllar süren ve nihayet Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kararlı duruşuyla sonuçlanan medeni bir mücadeleyle başörtülü kadınlar eğitim, çalışma ve siyaset hakkını elde ettiler. Milletimiz de ekseriyetle bu mücadeleye destek verdi. Mesele başörtüsü ayrımcılığı olunca sözde kadın hakları duyarlısı bazı siyasi partiler, sendikalar, odalar, barolar, kadın dernekleri ve STK'lar nedense üç maymunu oynuyor. Hatta bu yapılar başörtüsü yasaklarının sıkı destekçileri arasında yer alıyor. Bugün başörtülü kadınların çalışmasının önünde hiçbir yasal engel olmamasına rağmen özel sektörde fiili bir yasak uygulanıyor. Kamuda başörtülü çalışma hakkı olmasına rağmen bunu hazmedemeyenlerin de olduğunu biliyoruz. Ancak her fırsatta yasakçı zihniyetlerini dışavuruyorlar. Bunun son örneğini Üstün Dökmen'in "başörtülü Psikolog olmaz" sözünde gördük. Üstün Dökmen'in yalnız olmadığını biliyoruz. Türkiye'de geçmişin yasakçıları, başörtülü kadınların diğer kadınlarla eşit haklara sahip olmasından rahatsızlar. Bunu dile getirenler olduğu gibi 2023 seçimleri nedeniyle açıktan dile getirmeyenler de var. Hatta dünün başörtüsü yasaklarının faali ve en ateşli savunucularının bugün 'helalleşme kampanyası' yürüttüklerini görüyoruz. Helalleşmenin neden samimi bir girişim olmadığını örneklerle ve gerekçeleriyle anlatmaya çalışalım. En son olaydan başlayalım. Üstün Dökmen'in başörtüsü karşıtı açıklamasına karşı CHP'lilerin bir tepki vermemeleri helalleşmede samimi olmadıklarının bir göstergesidir mesela.

Çetin ve medeni bir mücadele

Eğitim, siyaset ve çalışma hakları engellenen kadınlar uzun yıllar ayrımcılığa maruz kaldılar. Kendilerine yapılan ayrımcılığı ne zaman dile getirseler yasakçılar tarafından susturuldular. Bugün bile haklarının ellerinden alınması nedeniyle yaşadıkları sorunları dile getirdiklerinde yasakçılar tarafından 'mağdur edebiyatı' yapmakla suçlanıyorlar. Oysa milyonlarca kadın daha dün denecek kadar kısa zamana kadar büyük bir zulme uğradılar. İkna odalarında tehditlere maruz kaldılar. Rejim düşmanı olarak suçlandılar. Kamuda çalışan on binlerce kadın işten atıldı. Üniversitelerin kapılarından geri çevrildiler. TBMM'de tek başörtülü kadın milletvekiline 'dışarı, dışarı' diye tempo tutuldu. Milyonlarca kadının hayatı karartıldı. Yasakçılar bu kadar ağır bedel ödeyen kadınlarla ilgili konuşulmasından bile rahatsız oluyorlar. Başörtülü kadınların eğitim, çalışma ve siyaset haklarını elde etme tarihlerine baktığımızda başörtüsü ayrımcılığının çok kısa zaman önce sona erdirildiğini görürüz.

2008 yılında üniversitelerdeki başörtüsü yasağı 411 milletvekilinin kabul ettiği yasal düzenlemeyle kaldırılmıştı. Ancak içinde Kılıçdaroğlu'nun da olduğu CHP milletvekilleri ilgili düzenlemeyi Anayasa Mahkemesine götürerek iptal ettirmişti. Başörtülü öğrencilerin yıllarca ayrımcılığa maruz kalarak ellerinden alınan eğitim haklarına dönemin Erdoğan Hükümetinin mücadelesiyle kavuştular.

Türkiye'de kadınların milletvekili seçme ve seçilme hakları 1934 yılında verilmişti. Ancak başörtülü kadın milletvekilleri ancak 2013 yılının sonlarına doğru TBMM'de yer alabilmişlerdir. Neredeyse 80 yıl sonra başörtülü kadınlar milletvekili seçilme haklarını elde ettiler. 2013 tarihinde "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personele" başörtülü çalışma imkânı verildi. Avukatlar, 2012 Danıştay kararı ve 2014 AYM kararıyla mesleklerini başörtülü olarak icra etme hakkı elde ettiler. 2015'te Hâkimlere ve Savcılara, 2016'da askeri işyerlerinde çalışan sivil memurlar ve işçilere, 2016'da polislere, 2017'de Türk Silahlı Kuvvetleri personelleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personellerine başörtülü çalışma imkanı sağlandı. Başörtüsü ayrımcılığı, görüldüğü gibi çok sayıda yasal değişiklikle ve uzun bir mücadeleyle yakın zamanda çözüldü.

Propaganda aracı olarak helalleşme

Yıllardır kadınlara yönelik ayrımcılığın failleri olan zihniyet bugünlerde helalleşme kavramını kullanıyor. Kılıçdaroğlu, 2023 seçim çalışmaları kapsamında ajans eliyle yürütüldüğü görünen bir helalleşme propagandası yürütüyor. Helalleşmenin siyasal bir kampanyanın parçası olduğunu gösteren çok sayıda işaret var. Maalesef bu kampanyaya alet olan mağdurlar! da buluyorlar. Birkaç sembolik kişiyle görüşmeyi topluma başörtüsü mağdurlarıyla helalleşme olarak servis ediyorlar. Söylem olarak ifade edilen helalleşmenin ise hiçbir şekilde kurumsal yansıması görülüyor.

Helalleşmenin kurumsal ve kişisel iki boyutu var. CHP kurumsal olarak helalleşme konusunda samimi olsa yetkili kurullarında eğitim, siyaset ve çalışma haklarını ellerinden aldığı başörtülülere haksızlık yaptıklarını beyan eden karar çıkarır. CHP'nin Parti Meclisinde veya MYK'da aldığı böyle bir karar yok. Partinin temel metinlerinde 28 Şubat'ın mağdurlarına ilişkin bir ifade yok. Hatta 28 Şubat'ta başörtüsü zulümlerinin en öndeki faillerinden biri olan Nur Senter, ödüllendirilerek 2007-2015 yılları arasında CHP'den milletvekili yapıldı. Dolayısıyla kurumsal olarak helalleşmenin olmadığını görüyoruz. Peki CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nun kişisel olarak helalleştiği kimse var mı? Kişisel bir helalleşme olması için, Kılıçdaroğlu'nun SSK Genel Müdürlüğü döneminde haklarında soruşturma açtığı başörtülü çalışanları bulup onlardan özür dilemesi gerekmez mi? Üniversitelerde başörtü yasağını ortadan kaldıran Anayasa değişikliğini iptal ettiren müracaatı nedeniyle eğitim hakları engellenen öğrencilerden özür dilemesi gerekmez mi? Şimdiye kadar bu kesimlerden özür dilememesi kişisel bir helalleşmenin de olmadığını göstermektedir.

Sözde kalan helalleşme

Helalleşmenin bir başka boyutu da mağdur edilenlerin haklarını iade etmek. Şimdiye kadar helalleşme diyenlerin mağdurların gasp edilen haklarına ilişkin herhangi bir cümle kurduklarına da şahit olmadık. Gerçi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 28 Şubat darbesinde mağdur edilenlerin haklarını iade etti. Ancak samimi bir helalleşmenin olması için mağdurların ellerinden alınan haklara ilişkin vurgu yapılması gerekir. Bunun yapılmaması helalleşmenin samimi olmadığını gösteren bir başka göstergedir.

Dindarlarla, başörtülülerle samimi bir helalleşme istense CHP yöneticilerinin, hem de helalleşme siyasi kampanyası sırasında ifade ettikleri dini değerleri ve başörtülülere hedef alan açıklamalarına karşı Kılıçdaroğlu'nun tepki göstermesi gerekirdi. Yakın zamanda yaşanan ve

Kılıçdaroğlu başta olmak üzere CHP yetkililerinin tepki göstermediği dini değerleri ve başörtülülere hedef alan olayları hatırlayalım.

CHP Grup Başkanvekili Engin Altay' "Artık rektöründen başçavuşuna uzman çavuşuna kadar herkes AK Parti militanı' demişti. Kılıçdaroğlu da bu açıklamaya destek veren konuşmasında, "Vay sen misin militan diyen... İçişleri Bakanlığı bütün valiliklere bir yazı hazırlıyor. Hepiniz dava açın, diye. Dava açmazsanız namertsiniz. Hepiniz militansınız. Ahlaksızlığın militansınız" demişti. Rektörlere, başçavuşlara ve uzman çavuşlara söylenen bu sözler helalleşmeyi gerektirmiyor mu?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'a, NATO zirvesinde bir kamu görevlisi olarak tercümanlık yapan Merve Kavakçı'nın kızı Fatma Kavakçı, CHP'lileri rahatsız etti. Asıl rahatsızlığın başörtüsü olduğunu ifade edelim. Annesi Merve Kavakçı'ya başörtülü olarak milletvekili seçildiği için TBMM'de yemin ettirilmemiş, tempo tutarak "dışarı, dışarı" diye bağırışlardı. O dönem ilkokulda öğrenci olan Fatma Kavakçı, okulun bahçesinde yuhalatılmıştı. Kılıçdaroğlu, sözde helalleşme propagandası için 28 Şubat mağduru birine kahvaltıya gittikten 8 gün sonra, daha çocukken 28 Şubat soğuk yüzünü görmüş Fatma Kavakçı'yı aşağılayan ve tehdit eden ifadeler kullandı.

Kılıçdaroğlu, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında "Erdoğan ne zaman diplomatik görüşmelerde çevirmen olarak yanına o hanım kızımızı aldıysa, ya milyonlarca kaçak sığınmacı ülkemize girdi ya da bedeli milletimize çok yüksek olan sözleşmelere imza attırdılar" ifadelerini kullanmıştı. Devamında ise genç bir başörtülü kamu görevlisini tehdit eden şu açıklamayı yapmıştı: "Ayrıca çevirmen hanım kızımızdan, yüzbinlerce Afgan sığınmacının ülkemize gelmesine yol açan o toplantıda Biden ile neler konuşulduğunu seçimlerden sonra devletimize açıklamasını talep edeceğiz. Verilen her yetki, sorumluluğu ile birlikte gelir. Kendisi de bunu bilecek yaşıdadır." 28 Şubat mağduru genç bir kamu görevlisine söylenen bu sözler helalleşmeyi gerektirmiyor mu?

Hayat tarzını hedef alan sözler

CHP'li Özgür Özel ise skandal ifadeler kullandı. Katıldığı bir televizyon programında, "geçmişte işte başörtüsü meselesinin sembol isimlerinden bir tanesi bunları son derece kritik görevlere getirip bir de vampir gibi ülkenin kanını emdirerek cumhuriyetten öç alıyorlar gibi bir hissiyata da kapılıyor insan" demek suretiyle Kavakçı üzerinden başörtülülere hakaret etti. Özel ayrıca "4-6 yaş Kur'an Kurslarını Ortaçağ düşüncesi" olarak değerlendirmişti. Milyonlarca vatandaşımızın hayat tarzını hedef alan bu ifadelerle karşı Kılıçdaroğlu'nun bir açıklaması yok. Başörtülülere vampir, Kur'an Kurslarına ortaçağ düşüncesi demek helalleşmeyi gerektirmiyor mu?

1999 yılında Ecevit'in başörtülü olduğu için "Bu hanıma haddini bildiriniz!" sözünü 20 yıl sonra CHP Grup Başkanvekili Engin Özkoç, başörtülü olan AK Parti Grup Başkanvekili Özlem Zengin için kullanmıştı. Yıllar önce yaşanmış bir travmayı milyonlarca başörtülü kadına hatırlatan bu sözler helalleşmeyi gerektirmiyor mu?

Dini değerleri ve başörtülülere hedef alan yukarıdaki açıklamaları yapanlar CHP yöneticileri olunca kimlerle helalleşildiği sorusu akla geliyor. Bunlara ilaveten son birkaç yıl içinde bile başörtülü olduğu için işe alınmayan, başörtülü CV'leri kabul edilmeyen, medyada başörtülülere karşı nefret dili kullanan ve salgın döneminde EBA üzerinden eğitim veren bir öğretmenin başörtülü olmasını günlerce diline dolayanlara karşı Kılıçdaroğlu ve diğer CHP

yöneticilerinden eleştirel bir cümle duyulmaması da helalleşmenin samimi olmadığını gösteriyor.

Başörtüsü yasakçılarının ayırıcı zihniyetlerinin mılh gibi yerinde durduğunu çeşitli vesilelerle görüyoruz. Helalleşmenin ise siyasi bir propaganda olarak sözlerden ibaret olduğunu görüyoruz. Millet nezdinde samimi olmadığı için helalleşmenin bir karşılığı yok. Esasen helalleşme meselesi, CHP içindeki başörtüsü karşıtlarının 2023 seçimlerine kadar katlanmak zorunda olduğu bir mesele.